

“Priekšlasītājs” ir ļoti aizkustinošs un pietiekami emocionāls darbs, lai lasītājos raisītu līdzjušanu. Romāns par holokaustu, bet gaismas gadu pārākšs par citiem romāniem, kas sarakstīti par šo tēmu.

*Sunday Telegraph*

Bernharda Šlinka neparastais romāns “Priekšlasītājs” ir aizkustinošs apcerējums par saikni, kas vieno Vācijas pagātni un tagadni, papildu dramatismu tam piedod mīlas stāsta starp stāstītāju un gados vecāko sievieti spēcīgi emocionālā inteliģence. Romāns “Priekšlasītājs” ir pelnīti ieguvis lasītāju un kritiķu atzinību visā Eiropā.

*Independent*

Romāns, kas pārvar nacionālās robežas un aizkustina sirdis... Emocionāli gaišs un cerību dāvājošs darbs.

*New York Times*

Mīlas stāsts, trilleris un vienlaikus dziļi aizkustinoša vācu sirdsapziņas izpēte.

*Independent on Saturday*

Arī pēc vairākām desmitgadēm cilvēki joprojām lasīs un apbrīnos Bernharda Šlinka romānu “Priekšlasītājs”. To noteikti pamanīs, jo tas liek no jauna izvērtēt labā un ļaunā definīcijas. “Priekšlasītājs” liek padomāt arī par to, cik maz mēs patiesībā zinām par cilvēkiem, kuri ir mums apkārt.

*Evening Standard*

Bernhard  
Schlink

Der Vorleser

– r o m a n –

Bernhards  
Šlinks  
Priekšlasītājs

– r o m ā n s –

No vācu valodas tulkojis  
**Jānis Krūmiņš**



821.112.2-31  
ŠI 400

**Bernhard Schlink**  
**DER VORLESER**

Copyright © 1995 by Diogenes Verlag AG Zürich  
All rights reserved.  
Vākam izmantots attēls no Storyblocks.com

Vāka dizaina autore **Ilze Isaka**

**Bernhards Šlinks**  
**PRIEKŠLASĪTĀJS**

Apgāda Zvaigzne ABC vadītāja VIJA KILBLOKA  
Projektu vadītāja *Una Orinska*  
Redaktore *Anita Poļakovska*  
Mākslinieciskā redaktore *Inguna Kļava Švanka*  
Korektore *Elīna Vēja*

Apgāds Zvaigzne ABC, SIA, K. Valdemāra ielā 6,  
Rīgā, LV-1010. Red. nr. T-653.  
Jelgavas tipogrāfija

Šis ir ar autortiesībām aizsargāts darbs. Darba reproducēšana vai jebkāda cita neatļauta izmantošana ir autortiesību pārkāpums. Par autortiesību pārkāpšanu ir paredzēta atbildība Krimināllikuma 148. pantā. Saskaņā ar Autortiesību likuma 69.<sup>1</sup> pantu persona ir arī mantiski atbildīga par visiem zaudējumiem un morālo kaitējumu, kuru tā radījusi ar autortiesību pārkāpšanu.

© Tulkojums latviešu valodā, Jānis Krūmiņš, 2002  
© Mākslinieciskais noformējums, literārā apdare, izdevums latviešu valodā,  
Apgāds Zvaigzne ABC, 2020  
ISBN 978-9934-0-8646-5

## Saturs

Pirmā daļa .....	7
Otrā daļa .....	91
Trešā daļa .....	169



## Pirmā daļa





# 1

Piecpadsmit gadu vecumā es saslimu ar dzeltenu kaiti. Slimība sākās rudenī un ilga līdz pavasarim. Jo aukstāks un tumšāks kļuva vecais gads, jo vārgāks es jutos. Tikai pēc Jaungada man kļuva labāk. Janvāris bija silts, un māte ierīkoja man gultu uz balkona. Es redzēju debesis, sauli, mākoņus un dzirdēju, ka pagalmā spēlējas bērni. Kādā agrā februāra vakarā izdzirdu svilpojam strazdu.

Mans pirmais gājums veda no Blūmenštrāses, kur mēs dzīvojām gadsimtu mijā būvēta smagnēja nama otrajā stāvā, uz Bānhofštrāsi. Tur kādā oktobra pirmdienā ceļā no skolas uz mājām man uznāca vēmiens. Jau vairākas dienas jutos pavisam vārgs, tik vārgs kā vēl ne reizi mūžā. Katrs solis man prasīja piepūli. Kad mājās vai skolā kāpu pa kāpnēm, kājas gluži vai līma. Arī ēstgribas nebija. Pat izsalcis apsēžoties pie galda, drīz izjutu pretīgumu. No rītiem modos ar izkaldušu muti un tādu sajūtu, it kā orgāni smagi spiestu un manā ķermenī būtu sagriezušies pavisam nepareizi.

Es kaunējos, ka esmu kļuvis tik vārgs. It īpaši nokau-  
nējos, kad apvēmos. Arī tas man ne reizi mūžā vēl  
nebija gadījies. Mute piepildījās, es mēģināju rīt  
leju, sakniebu lūpas, aizšāvu plaukstu priekšā, bet  
tas tomēr izlauzās ārā no mutes un izspruka cauri  
pirkstiem. Pēc tam es atspiedos pret mājas sienu,  
skatījos uz vēmekļiem sev pie kājām un rīstīju gaišas  
gļotas.

Sieviete, kas mani savāca, darīja to gandrīz rupji.  
Viņa satvēra mani aiz rokas un cauri tumšai kāpņu  
telpai ievada pagalmā. Augšā no loga uz logu stie-  
pās auklas, uz kurām žāvējās veļa. Pagalmā grēdojās  
koki, no atvērtās darbnīcas kauca zāgi un lidoja skai-  
das. Līdzās durvīm, kas veda uz pagalmu, bija ūdens  
krāns. Sieviete atgriezta krānu, vispirms nomazgāja  
man plaukstu, tad paņēma ūdeni saujās un iešļāca to  
man sejā. Viņa noslaucīja man seju ar kabatlakatiņu.

– Ņem otru!

Blakus ūdens krānam stāvēja divi spaiņi, viņa sa-  
tvēra vienu un piepildīja. Es piepildīju otru un sekoju  
viņai ārā caur patrepi. Sieviete plaši atvēzēja spaini,  
ūdens nošļakstēja uz ietves un aizskaloja manus vē-  
mekļus notekā. Viņa izņēma man no rokām otru  
spaini un uzgāza vēl vienu šļāci uz ietves.

Tad viņa pagriezās un ieraudzīja, ka raudu.

– Puisīt, – viņa izbrīnā noteica, – puisīt.

Viņa apņēma mani ar rokām. Es nebiju diez ko  
garāks par viņu, sajutu viņas krūtis pie savējām,

apskāvienu ciešumā saodu savu slikto elpu un viņas svaigos sviedrus un nesapratu, kur likt rokas. Es biju pārstājis raudāt.

Viņa man pajautāja, kur dzīvoju, nolika spaiņus gaitenī un aizveda mani uz mājām. Viņa gāja man līdzās, vienā rokā nesa manu skolas somu, ar otru pieturēja mani aiz pleca. No Bānhofštrāses līdz Blūmenštrāsei nav tālu. Viņa gāja ātri, bet tādā apņēmībā, ka man nemaz nebija grūti tikt līdzī. Pie mūsu namdurvīm viņa atvadījās.

Tajā pašā dienā mana māte izsauca ārstu, kas konstatēja dzelteno kaiti. Kādā brīdī es izstāstīju mātei par sievieti. Nedomāju, ka citādi būtu to apmeklējis. Bet mana māte uzskatīja par pašsaprotamu, ka, tiklīdz es spēšu, man no savas kabatasnaudas jānopērk ziedi, jāaiziet pie tās sievietes, jāstādās priekšā un jāpateicas. Tā nu es februāra beigās devos uz Bānhofštrāsi.

## 2

**N**ama Bānhofstrāsē šodien vairs nav. Nezinu, kad un kāpēc to noplēsa. Daudzus gadus negadījās būt savā dzimtajā pilsētā. Jaunajai, septiņdesmitajos vai astoņdesmitajos gados celtajai ēkai ir pieci stāvi un izbūvēts jumta stāvs, nav neviena erkera vai balkona, un pati celtnē ir gluda, ar gaišu apmetumu. Daudzās zvanu plāksnītes liecina par daudziem maziem apartamentiem. Par dzīvokļiem, kuros ievācas un no kuriem izvācas līdzīgi tam, kā paņēmu un atdodu irētu automašīnu. Pirmajā stāvā pašlaik ir datorsalons, pirms tam tur atradās aptieka, pārtikas veikals un videonoma.

Vecais četrstāvu nams bija tikpat augsts, pirmais stāvs celts no rūpīgi pulētiem smilšakmens blūķiem, un augstāk trīs ķieģeļu stāvi ar smilšakmens erkeriem, balkoniem un logu ietvariem. Uz pirmo stāvu un kāpņu telpu veda pāris pakāpienu, apakšā plati un augšpusē šaurāki. Tos norobežoja mūra apmales ar iestiprinātām dzelzs margām, un lejgalā šīs apmales